

Warszawa, dnia 15 lutego 2022 roku

Pan
Tomasz Rosłonek
Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej Łukówiec
e-mail: osplukowiec@o2.pl

Szanowny Panie Prezesie,

odpowiadając na korespondencję e-mail z dnia 14 lutego 2022 roku dotyczącą interpretacji przepisów art. 50 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. poz. 2490), w kontekście potwierdzania bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych, należy wskazać, iż zgodnie z ww. przepisem, *co najmniej jednym ze świadków jest osoba, która pełniła funkcje publiczne lub była zatrudniona w urzędzie obsługującym organ administracji samorządowej w okresie, który ma potwierdzić bezpośredni udział wnioskodawcy w działaniach ratowniczych.*

Odnosząc się do odesłania zawartego w cytowanym powyżej przepisie ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, to należałoby je oprzeć o definicję legalną „osoby pełniącej funkcję publiczną”, która została zawarta w art. 115 § 19 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2021 r. poz. 2345, ze zm.). Zgodnie z tym przepisem jest nią funkcjonariusz publiczny¹, członek organu samorządowego, osoba zatrudniona w jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi, chyba że wykonuje wyłącznie czynności usługowe, a także inna osoba, której uprawnienia i obowiązki w zakresie działalności publicznej są określone lub uznane przez ustawę lub wiążącą Rzeczpospolitą Polską umowę międzynarodową. Należy mieć przy tym na uwadze, że kategoria „innych osób, których uprawnienia i obowiązki w zakresie działalności publicznej są określone lub uznane przez ustawę lub umowę międzynarodową” przede wszystkim dotyczy osób uprawnionych do wydawania decyzji administracyjnych, które uzyskują status „funkcjonariusza publicznego” tylko przy wykonywaniu tych czynności urzędowych. Pojęcie „osoby pełniącej funkcję publiczną” ma więc nieco szerszy zakres niż definicja „funkcjonariusza publicznego”. Dlatego też wydaje się, iż nie powinny być one ze sobą utożsamiane.

¹ Pojęcie to zostało zdefiniowane w art. 115 § 13 Kodeksu karnego. Funkcjonariuszem publicznym jest więc:

- 1) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) poseł, senator, radny;
- 3) poseł do Parlamentu Europejskiego;
- 4) sędzia, ławnik, prokurator, funkcjonariusz finansowego organu postępowania przygotowawczego lub organu nadrzędnego nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, notariusz, komornik, kurator sądowy, syndyk, nadzorca sądowy i zarządca, osoba orzekająca w organach dyscyplinarnych działających na podstawie ustawy;
- 5) osoba będąca pracownikiem administracji rządowej, innego organu państwowego lub samorządu terytorialnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe, a także inna osoba w zakresie, w którym uprawniona jest do wydawania decyzji administracyjnych;
- 6) osoba będąca pracownikiem organu kontroli państwowej lub organu kontroli samorządu terytorialnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe;
- 7) osoba zajmująca kierownicze stanowisko w innej instytucji państwowej;
- 8) funkcjonariusz organu powołanego do ochrony bezpieczeństwa publicznego albo funkcjonariusz Służby Więziennej;
- 9) osoba pełniąca czynną służbę wojskową, z wyjątkiem terytorialnej służby wojskowej pełnionej dyspozycyjnie;
- 10) pracownik międzynarodowego trybunału karnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe.

Należy również wskazać, że do definicji „osoby pełniące funkcje publiczne” odwołują się także inne przepisy, jak chociażby ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 2399, ze zm.), czy ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.).

W odniesieniu do funkcji sołtysa jako organu wykonawczego sołectwa, należy zauważyć, że przepis art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, ze zm.) nie stanowi jednoznacznie, że sołtys jest funkcjonariuszem publicznym, a jedynie wskazuje, iż korzysta on z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym, co znalazło odzwierciedlenie w wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 29 października 2002 r. (sygn. akt II AKa 258/02).² Z kolei już Sąd Okręgowy w Krakowie w wyroku z dnia 4 marca 2015 r. (sygn. akt IV Ka 482/14) stwierdza, że sołtys posiada status funkcjonariusza publicznego w rozumieniu art. 115 § 13 Kodeksu karnego.

Jednocześnie, biorąc pod uwagę szersze znaczenie pojęcia „osoby pełniące funkcje publiczne” niż „funkcjonariusza publicznego”, pewną wskazówkę mogłyby stanowić przepisy ustawy o dostępie do informacji publicznej. Na podstawie art. 5 ust. 2 ww. ustawy, ograniczenie prawa do informacji publicznej nie dotyczy informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym o warunkach powierzenia i wykonywania funkcji, oraz przypadku, gdy osoba fizyczna lub przedsiębiorca rezygnują z przysługującego im prawa. W związku z tym, można byłoby sformułować wniosek, że dane osobowe sołtysa, o ile ściśle wiążą się z pełnioną przez sołtysa rolą publiczną i nie wkraczają w sferę jego prywatności, podlegają - w myśl przepisów dotyczących dostępu do informacji publicznej - ograniczonej ochronie prawnej. Dlatego też, podążając tym tokiem rozumowania, sołtys jest osobą pełniącą funkcje publiczne, co w konsekwencji oznacza, iż mógłby potwierdzać fakty, o których mowa w przepisie art. 50 ust. 5 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych.

Wskazać również należy, że organem wykonawczym gminy, który przejął kompetencje naczelnika gminy po wyborach samorządowych w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, ze zm.), został wójt³. Wydaje się więc, że konsekwentnie naczelnik gminy także powinien być traktowany jako „osoba pełniąca funkcje publiczne”.

Ustosunkowując się natomiast do uwagi dotyczącej udostępnionego wzoru (formularza) oświadczenia, należy zaznaczyć, iż ma on jedynie charakter pomocniczy i przykładowy, nie zaś wiążący, ułatwiający wnioskodawcom rozpoczęcie procedury występowania z wnioskiem o przyznanie świadczenia ratowniczego.

Jednocześnie pragnę zastrzec, że powyższych wyjaśnień nie należy traktować jako wiążącej wykładni w zakresie powszechnie obowiązujących przepisów prawa, z uwagi na brak kompetencji do jej wydania przez tut. organ.

Z poważaniem

Wojciech Radecki
Dyrektor

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej

² Zgodnie z tezą wyroku SA w Krakowie, *sołtys wsi nie jest funkcjonariuszem państwowym (art. 115 § 13 k.k.), jednakże przysługuje mu taka sama ochrona prawnokarna, jaka przysługuje funkcjonariuszowi państwowemu (art. 36 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym - t.j. Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74). Źródłem obowiązków sołtysa jest statut sołectwa.*

³ *vide* art. 22 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191, ze zm.)

Administratorem danych osobowych jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) z siedzibą przy ul. Batorego 5, w Warszawie, kod pocztowy: 02-591. MSWiA wyznaczył Inspektora Ochrony Danych Osobowych, adres mailowy: iod@mswia.gov.pl. Pani/Pana dane osobowe będą wykorzystywane w celu rozpatrzenia wniesionej/go przez Panią/Pana skargi/wniosku. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane na podstawie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. Pani/Pana dane osobowe: będą udostępnione wyłącznie podmiotom upoważnionym na podstawie przepisów prawa oraz nie będą wykorzystywane w celu profilowania. MSWiA nie zamierza przekazywać Pani/Pana danych osobowych do państwa trzeciego/organizacji międzynarodowej. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez czas realizacji sprawy, a następnie archiwizowane, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do treści danych oraz ich sprostowania. Przysługuje także Pani/Panu prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego tj.: Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Podanie Pani/Pana danych osobowych jest obowiązkowe, gdyż wynika z przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i jest niezbędne do rozpatrzenia/załatwienia wniesionej/go przez Panią/Pana skargi/wniosku.